

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní Mgr. Barborou Berkovou ve věci žalobce **T. K.**, bytem B. 555, K., zastoupeného Mgr. Martinem Ludvíkem, advokátem se sídlem Palackého 195, Rožnov pod Radhoštěm, proti žalovanému **Krajskému úřadu Zlínského kraje**, se sídlem tř. Tomáše Bati 21, Zlín, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne **29. 1. 2016**, č. j. **KUZL-57059/2015**, ve věci přestupku,

t a k t o :

I. Žaloba s e z a m í t á .

II. Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím Městského úřadu Valašské Meziříčí (dále jen „MěÚ“) ze dne 17. 7. 2015, č. j. R/D/156/13326/2015/Fo, byla žalobci uložena pokuta ve výši 30.000 Kč a sankce zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu 14 měsíců, jelikož by uznán vinným ze spáchání přestupků:

- 1) dle § 125c odst. 1 písm. f bod 3 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“), jehož se dopustil tím, že dne 20. 2. 2015 v čase okolo 8:01 hodin v obci Valašské Meziříčí, na ulici Palackého, u výjezdu z areálu

ČSAD č. p. 220 ve směru od silnice č. I/57 jako řidič motorového vozidla tovární značky BMW, RZ: X, překročil nejvyšší dovolenou rychlost v obci stanovenou na 50 km/h o 25 km/h, neboť mu byla naměřena rychlost 78 km/h, po zvážení možné odchylky ± 3 km/h 75 km/h;

- 2) dle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu, jehož se dopustil tím, že dne 20. 2. 2015 v čase po 8:01 hodin v obci Valašské Meziříčí při řízení motorového vozidla tovární značky BMW, RZ: X, na ulicích Příční, Fügnerova, Kraiczova, Havlíčkova a Blahoslavova nerespektoval pokyn hlídky policie k zastavení vozidla;
- 3) dle § 125c odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu, jehož se dopustil tím, že dne 20. 2. 2015 v čase po 8:01 hodin v obci Valašské Meziříčí jako řidič motorového vozidla tovární značky BMW, RZ: X, se po pozitivním orientačním testu na výzvu policisty odmítl podrobit vyšetření ke zjištění, zda při řízení nebyl ovlivněn jinou návykovou látkou.

Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobce a rozhodnutí MěÚ potvrdil.

Žalobce včas podanou žalobou požadoval zrušení napadeného rozhodnutí žalovaného s odůvodněním, že byla zásadním způsobem poškozena jeho procesní práva tím, že bylo MěÚ jednáno o přestupcích v jeho nepřítomnosti, ačkoli k tomu nebyly splněny zákonné podmínky, čímž mu bylo znemožněno vyjadřovat se k provedeným důkazům, tvrdit skutečnosti pro svoji obhajobu a navrhopvat nové důkazy k provedení a prokázání jím tvrzených skutečností. Žalobce řádně doložil a prokázal, že v době od 14. 5. 2015 do 4. 8. 2015 se nacházel mimo území České republiky, a to u své sestry, která trvale žije v Jihoafrické republice. V této době mu bylo MěÚ doručováno předvolání ze dne 9. 6. 2015 k výsledku na den 29. 6. 2015 v 15.00 hod. Zásilka byla uložena na poště dne 10. 6. 2015 a po jejím nevyzvednutí byla doručena fikcí dne 22. 6. 2015, přičemž dne 23. 6. 2015 byla žalobci vložena do schránky. Dle názoru žalobce za popsané situace není správný závěr žalovaného, že žalobce byl řádně a včas předvolán a bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu se k ústnímu jednání nedostavil, neboť o termínu jednání neměl možnost být vyrozuměn a s ohledem na vzdálenost, nákladnost a komplikovanost přepravy jistě nepřicházelo v úvahu, aby obratem ukončil návštěvu v Jihoafrické republice a přiletěl zpět do České republiky. MěÚ zatížil správní řízení vadou tím, že nevyhotovil úřední záznam o telefonické omluvě družky žalobce, ze kterého by bylo patrné, že se telefonická omluva, včetně důvodů omluvy realizovala. Rovněž oba správní orgány pochybily, když neprovedly žalobcem navrhované důkazy (výslech žalobce a jeho družky H. M.). Závěrem žalobce označil rozhodnutí žalovaného za „v zásadě nepřezkoumatelné“.

Žalovaný navrhoval zamítnutí žaloby. Uvedl, že žalobce v žalobě opakuje odvolací námitky, se kterými se žalovaný již vypořádal v napadeném rozhodnutí. Předvolání k jednání bylo žalobci doručeno za pomoci fikce doručení, přičemž z obsahu správního spisu lze seznat, že k tomuto způsobu doručení byly naplněny podmínky stanovené v § 23 a § 24 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř.“). Žalobce následně nepožádal v souladu s § 24 odst. 2 s. ř. o určení neplatnosti doručení a důvod své nepřítomnosti

neprokázal ihned, jakmile to bylo možné, nýbrž tak učinil teprve s podaným odvoláním, kdy se již 10 dnů nacházel v České republice. Důvod omluvy mohl žalobce ostatně prokázat i pomocí své družky. Dále žalovaný připomněl, že žalobce dle svých slov odjížděl z České republiky dne 14. 5. 2015 s tím, že přesný termín návratu v danou dobu nevěděl, v takovém případě bylo jeho povinností uspořádat si své záležitosti tak, aby jej neminuly úřední písemnosti, které mu orgány veřejné moci mohly v tu dobu adresovat. Žalobce si tedy dle žalovaného své záležitosti nezařídil tak, aby mohl včas a bděle reagovat na úřední listiny (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 7. 2014, č. j. 4 As 85/2014-40). O předvolání k ústnímu jednání se družka žalobce dle jeho tvrzení dozvěděla dne 26. 6. 2015 a ihned kontaktovala telefonicky správní orgán a emailem žalobce. Žalobce tedy dle věděl již dne 26. 6. 2015, že ústní jednání bylo nařízeno, ale neučinil nic, čím by správnímu orgánu svoji nepřítomnost prokázal. Úřední záznam o telefonickém hovoru s žalobcovou družkou se nachází na č. l. 19 správního spisu, avšak podává se z něj, že pí M. žalobce neomlouvala, ale pouze se dotazovala na možné následky jeho nepřítomnosti. Dle žalovaného je tak zřejmé, že žalobce se o předvolání dozvěděl, a bylo tak jeho povinností správnímu orgánu bezodkladně prokázat, že se nachází v Jihoafrické republice. Omluvu doloženou teprve v podaném odvolání nelze považovat za včasnou a řádnou.

Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů [§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)] napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). V souladu s § 51 s. ř. s. rozhodl soud o žalobě bez jednání.

Ustanovení § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. ukládá žalobci povinnost uvést v žalobě konkrétní (tj. ve vztahu k žalobci a k projednávané věci individualizovaná) skutková tvrzení doprovázená (v témže smyslu) konkrétní právní argumentací, z nichž plyne, z jakých důvodů žalobce považuje napadené výroky rozhodnutí za nezákonné. Žalobce je povinen popsat, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl správní orgán vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti (viz rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005 – 58). Každý žalobní bod je pak způsobilý projednání v té míře obecnosti, ve které byl formulován. Míra preciznosti žalobních bodů do značné míry určuje i to, jaké právní ochrany se žalobci u soudu dostane. Čím je žalobní bod obecnější, tím obecněji k němu může správní soud přistoupit (viz rozsudek rozšířeného senátu NSS č. j. 4 As 3/2008 – 78).

Namítal-li proto žalobce v závěru žaloby, že je rozhodnutí žalovaného „v zásadě nepřezkoumatelné“, nejedná se o dostatečně konkrétní žalobní bod. Řízení podle s. ř. s. je ovládáno zásadou dispoziční a soud není oprávněn nahrazovat projev vůle žalobce a vyhledávat na jeho místě konkrétní vady napadeného správního aktu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, č. 2162/2011 Sb. NSS). Soud tak po seznámení se s obsahem napadeného rozhodnutí může pouze obecně konstatovat, že rozhodnutí žalovaného je

přezkoumatelné, neboť je zřejmé, jak žalovaný o odvolání žalobce rozhodl a z odůvodnění rozhodnutí jsou rovněž seznatelné úvahy, které jej k němu vedly.

Dále se krajský soud zabýval stěžejní žalobní námitkou, a to poškození práva žalobce na projednání přestupku v jeho přítomnosti.

Dle § 74 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přestupcích“), o přestupku koná správní orgán v prvním stupni ústní jednání. V nepřítomnosti obviněného z přestupku lze věc projednat jen tehdy, jestliže odmítne, ač byl řádně předvolán, se k projednání dostavit nebo se nedostaví bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu.

Dle § 59 s. ř. správní orgán předvolá osobu, jejíž osobní účast při úkonu v řízení je k provedení úkonu nutná. Předvolání musí být písemné a doručuje se do vlastních rukou s dostatečným, zpravidla nejméně pětidenním předstihem. V předvolání musí být uvedeno, kdo, kdy, kam, v jaké věci a z jakého důvodu se má dostavit a jaké jsou právní následky v případě, že se nedostaví. Předvolaný je povinen dostavit se včas na určené místo; nemůže-li tak ze závažných důvodů učinit, je povinen bezodkladně se s uvedením důvodů správnímu orgánu omluvit.

Z citovaných ustanovení vyplývá, že v řízení o přestupku je k zachování práva obviněného na obhajobu třeba konat v řízení před správním orgánem I. stupně ústní jednání, a to zásadně za přítomnosti obviněného. V nepřítomnosti obviněného lze přestupek projednat pouze tehdy, pokud obviněný, ač řádně předvolán, se jednání buď odmítne účastnit, nebo se k projednání nedostaví bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu.

Z uvedených podmínek má krajský soud v první řadě za prokázané, že žalobce byl k jednání předvolán řádně. Předvolání k jednání na den 29. 6. 2015 bylo žalobci, který neměl zpřístupněnu datovou schránku, doručováno poštou, zásilkou určenou do vlastních rukou, na adresu jeho trvalého pobytu, přičemž z důvodu nezastižení žalobce byla písemnost v souladu s § 23 odst. 1 s. ř. uložena na poště a žalobce byl dle § 23 odst. 4 s. ř. vyzván vložení oznámení o neúspěšném doručení písemnosti do domovní schránky, aby si uloženou písemnost ve lhůtě 10 dnů vyzvedl, a současně byl dle § 23 odst. 5 s. ř. poučen o právních důsledcích překážek při doručování. Jelikož si žalobce uloženou písemnost ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byla připravena k vyzvednutí, nevyzvedl, nastala podle § 24 odst. 1 s. ř. fikce doručení. K zesílení pravděpodobnosti, že se žalobce s písemností seznámí, nechal MěÚ po uplynutí úložní doby vložit písemnost do schránky žalobce, což již však na okamžik doručení samotného nemělo vliv. S ohledem na splnění všech úložních podmínek, se proto předmětná písemnost považuje za doručenu posledním dnem stanovené desetidenní lhůty, v posuzované věci v pondělí 22. 6. 2015, i tehdy, kdyby se žalobce v místě doručování nezdržoval. Od uvedeného dne proto bylo třeba odvodit běh lhůty k přípravě jednání stanovené v § 59 s. ř. jako nejméně pětidenní, která tak byla zřetelně zachována (žalobce měl k přípravě jednání 7 dní). Z popsaného je zřejmé, že žalobce byl k jednání předvolán řádně.

Jediným způsobem, kterým mohl žalobce proti platnosti doručení předvolání brojít, byla žádost dle § 24 odst. 2 s. ř., podle něhož *prokáže-li adresát, že si pro dočasnou nepřítomnost nebo z jiného vážného důvodu nemohl bez svého zavinění uloženou písemnost ve stanovené lhůtě vyzvednout, může za podmínek ustanovení § 41 požádat o určení neplatnosti doručení nebo okamžiku, kdy byla písemnost doručena*. Takovou žádost však žalobce nepodal. Z obsahu spisu totiž vyplývá, že žalobce se obrátil na MěÚ teprve dne 17. 8. 2015, a to s odvoláním proti rozhodnutí spojeným s žádostí o prominutí zmeškání úkonu a navrácení v předešlý stav dle § 41 s. ř., nikoli však s žádostí o určení neplatnosti doručení, resp. určení neplatnosti okamžiku, kdy byla písemnost doručena. Žalobce tedy, ačkoli již zastoupen advokátem, nevyužil k uplatnění svých námitek adekvátního procesního prostředku, nýbrž zvolil procesní institut, který lze uplatnit při zmeškání procesního úkonu, který měl být při jednání učiněn, nikoli však jednání samotného. K uplatnění skutečností, které bránily žalobci se jednání účastnit, totiž neslouží institut navrácení v předešlý stav dle § 41 s. ř., nýbrž omluva z jednání, jejíž řádnost z hlediska časového i věcného posuzuje správní orgán až v rámci rozhodnutí o věci samé, kde je povinen zdůvodnit, proč jednal o přestupku bez přítomnosti obviněného.

O neprominutí zmeškání úkonu rozhodl MěÚ usnesením ze dne 26. 8. 2015, a následně o odvolání proti tomuto usnesení rozhodl žalovaný dne 11. 2. 2016, s jehož rozlišením jednotlivých procesních institutů se krajský soud ztotožňuje.

Lze tedy shrnout, že žalobce byl k jednání na den 29. 6. 2015 předvolán řádně, když platnost doručení předvolání dnem 22. 6. 2015 žalobce nezpochybnil. Skutečnosti, pro které se žalobce nemohl dle svých tvrzení dostavit k jednání, tak bylo možné posuzovat toliko v rámci posouzení náležitosti omluvy.

Ve vztahu k omluvě žalobce krajský soud z obsahu správního spisu zjistil, že z úředního záznamu o telefonickém hovoru ze dne 26. 6. 2015 vyplývá, že toho dne okolo 13 hod. telefonovala přítelkyně žalobce s dotazem, co se stane, když se žalobce nedostaví k ústnímu jednání, že je v cizině. Dále ze záznamu vyplývá, že MěÚ telefonující sdělil, že obviněný má právo, ale ne povinnost se k jednání dostavit, a že pokud se k jednání nedostaví a řádně neomluví, může být věc projednána bez jeho přítomnosti.

Dne 17. 8. 2015 bylo MěÚ doručeno odvolání žalobce spojené s žádostí dle § 41 s. ř., ve kterém žádal o prominutí zmeškání úkonu, jímž bylo ústní projednání věci, neboť byl v době od 14. 5. 2015 do 4. 8. 2015 v Jihoafrické republice. V podání dále žalobce uvedl, že v pátek 26. 6. 2015 po obědě jeho družka, paní H. M., vyzvedla z poštovní schránky písemnost – předvolání k ústnímu jednání, kdy mu ihned tuto skutečnost oznámila e-mailem a rovněž se telefonicky pokoušela spojit s oprávněnou úřední osobou a omluvit žalobce, avšak v daný čas již na pracovišti nebyl nikdo přítomen, následující pracovní den 29. 6. 2015 telefonicky omluvila žalobce s odvoláním na jeho déle trvající nepřítomnost v České republice. K odvolání žalobce přiložil důkazy potvrzující jeho pobyt v Jihoafrické republice, jakož i výpis telefonických hovorů z telefonního čísla ...

Předně je potřeba uvést, že není pravdivé tvrzení žalobce, že ve správním spise chybí úřední záznam o telefonickém hovoru žalobcovy družky se správním orgánem I. stupně. Tento úřední záznam je obsahem správního spisu. Vyplývá z něj však, že obsahem tohoto hovoru nebyla omluva žalobce, nýbrž dotaz na případný průběh řízení, když se žalobce nedostaví k ústnímu jednání, neboť je v cizině. Krajský soud nicméně poukazuje na skutečnost, že stran telefonických hovorů panují nejasnosti, neboť z předloženého výpisu volání vyplývá, že z tel. č. 604972171 byly uskutečněny 2 hovory na tel. č. ..., a to hovor dne 26. 6. 2015 v délce 112 s, což je hovor v den, o němž sice žalobce v odvolání tvrdil, že již nebyl na úřadě nikdo přítomen, avšak tento den učinila úřední osoba záznam do spisu o proběhnutém hovoru a jeho obsahu, a dále hovor dne 29. 6. 2015 o délce 51 s, o němž však již žádný záznam ve spise není.

Krajský soud má však za to, že ani v případě, kdy by obsahem hovoru byla skutečně omluva žalobce, nejednalo by se o omluvu řádnou, neboť žalobcův pobyt v cizině nebyl MěÚ před konáním ústního jednání žádným způsobem doložen. Doložení tvrzených skutečností je přitom zásadní, neboť se jedná o základní předpoklad pro to, aby správní orgán mohl posoudit důvodnost uplatněné omluvy (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2014, č. j. 4 As 155/2013 – 27). I takto uplatněná omluva bez doložení tvrzeného pobytu v zahraničí by tudíž nevedla k omluvení nepřítomnosti žalobce a nařízení nového termínu ústního jednání. Žalobce byl přitom v předvolání řádně poučen, že důvod omluvy je třeba uplatnit bezodkladně, že omluvu je nutno učinit písemně nebo ústně do protokolu a závažný důvod neúčasti na nařízeném ústním jednání je nutno k omluvě řádně a věrohodně doložit. To žalobce neučinil.

Nadto krajský soud uvádí, že omluva, byla-li učiněna, byla učiněna osobou, která nedoložila v souladu s § 33 odst. 1 s. ř. písemnou plnou moc k zastupování žalobce a žalobce ani následně ve smyslu § 34 odst. 4 s. ř. nepožádal správní orgán, aby úkony učiněné v jeho prospěch jinou osobou než zástupcem, byly uznány za úkony učiněné zástupcem.

Na žalobci proto bylo, aby poté, co se o předvolání dozvěděl, neprodleně zařídil svou včasnou a řádnou omluvu z ústního jednání. Žalobce však důvod své nepřítomnosti u ústního jednání dne 29. 6. 2015 uvedl a doložil až v odvolání proti rozhodnutí MěÚ, podaném dne 17. 8. 2015, a to za situace, kdy byl již od 3. 8. 2015 zpět v České republice. V takovém případě, však již nelze jeho omluvu pro neúčast na ústním jednání považovat za včasnou. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 30. 4. 2014, č. j. 8 As 107/2013 – 46: „[v]časnost omluvy je přitom jedním z kritérií, která je třeba hodnotit při posouzení, zda byla omluva „náležitá“ ve smyslu § 74 odst. 1 zákona o přestupcích (srov. také § 59 správního řádu, podle něhož je předvolaný povinen dostavit se včas na určené místo a nemůže-li tak ze závažných důvodů učinit, je povinen bezodkladně se s uvedením důvodů správnímu orgánu omluvit). Ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu připouští, že kritérium včasnosti nevyžaduje, aby omluva byla učiněna vždy před začátkem jednání, byť takový postup obviněného je žádoucí. Omluva však musí být učiněna bezodkladně poté, kdy konkrétní skutkové okolnosti umožní obviněnému omluvu

učinít (viz např. rozsudky ze dne 12. 3. 2009, čj. 7 As 9/2009 – 66, ze dne 26. 5. 2011, čj. 2 As 36/2010 – 58, nebo ze dne 17. 8. 2011, č. j. 9 As 43/2011 – 67). Ze samotné podstaty náležité omluvy vyplývá jasná preference, aby taková omluva byla učiněna ještě před jednáním, resp. úkonem, jehož se má předvolaný zúčastnit. Možnost omluvit svou neúčast až dodatečně, tedy po takovém jednání či úkonu, nabývá své opodstatnění především tam, kde předchází omluvu nebylo z objektivních příčin možno učinit předem. Omluvil-li se stěžovatel bezprostředně před konáním jednání, přestože se o důvodu nemožnosti dostavit se k jednání musel dozvědět již s několikadenním časovým předstihem (opak stěžovatel netvrdil, ani neprokázal), a nedoložil, že mu ve včasném oznámení omluvy správnímu orgánu bránily konkrétní objektivní okolnosti, nelze takovou omluvu hodnotit jako náležitou.“

Konkrétní objektivní okolnosti, pro které by nemohl žalobce učinit omluvu s dostatečným předstihem, žalobce neuvedl. Žalobce mohl okamžitě poté, co jej jeho družka o předvolání dne 26. 6. 2015 e-mailem uvědomila, kontaktovat správní orgán I. stupně, ať již telefonicky či emailem a v elektronické podobě doložit alespoň letenky, přičemž následně by své podání doplnil písemně. I s ohledem na skutečnost, že byl žalobce v kontaktu se svou družkou, tak nejsou soudu známy žádné objektivní překážky, jež by žalobci bránily učinit omluvu včas, ještě před konáním ústního jednání. Krajský soud se rovněž ztotožňuje s názorem žalovaného, že žalobce nese odpovědnost za uspořádání svých záležitostí před plánovaným dlouhodobým odjezdem, obzvláště za situace, kdy s ohledem na očekávané správní řízení měl učinit takové opatření, aby byl schopen na důležité úřední písemnosti včas reagovat.

Nelze tedy souhlasit s žalobcem, že mu MěÚ upřel možnost účastnit se projednání jím spáchaných přestupků, vyjadřovat se ve věci, případně činit důkazní návrhy. Byl to naopak žalobce, který se o možnost plného uplatnění svých procesních práv svým přístupem připravil.

Krajský soud se tedy ztotožňuje se závěrem žalovaného, že omluvu žalobce z ústního jednání dne 29. 6. 2015 nelze považovat ve smyslu § 74 odst. 1 zákona o přestupcích za náležitou. MěÚ tak zcela oprávněně projednal spáchané přestupky za žalobcovy nepřítomnosti. Proto krajský soud žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť procesně úspěšnému žalovanému dle obsahu spisu v řízení žádné náklady nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

V Olomouci dne 30. srpna 2017

Za správnost vyhotovení:

Mgr. Barbora Berková v. r.
samosoudkyně

Š. H.